

A photograph of an offshore wind farm with several white wind turbines in a row on a blue sea under a clear sky. A small sailboat is visible in the lower right. A bright pink rectangular box is overlaid on the bottom left of the image.

**GRØN BETYDER
NU**

radikale **B**

INDHOLD:

GRØN BETYDER NU	3
PRINCIPBESLUTNING OM GRØN SKATTEREFORM OG CO₂-AFGIFT	4
GRØNNE OFFENTLIGE INDKØB	6
ELBILER	8
1) Stop for nysalg af fossile biler fra 2025	8
2) Udbygning af ladestandere til elbiler	8
ELEKTRIFICERINGSPLAN: MERE GRØN STRØM OG VERDENS STØRSTE HAVVINDMØLLEPARK	9
1) Byg ny grøn kapacitet	9
2) Investeringer i elnettet	10
3) Plan for øget og bedre fordelt strømforbrug	10
GRØN VARME I HELE DANMARK	12
1) Stop for al fossil energi i individuel opvarmning	12
2) Kulstop i 2025	13
3) Gør fjernvarmen grøn	13
LANDBRUG	15
1) Bedriftsregnskaber	15
2) Udtagning af 100.000 ha. lavbundslande	15
MASSIV SATSNING PÅ GRØN TEKNOLOGI	16
1) Power-to-X	16
2) CO ₂ -fangst	17
EN EUROPÆISK DIMENSION	18
SAMLET CO₂-REGNSKAB	19

GRØN BETYDER NU

Hvad er meningen?

Klimakrisen buldrer løs. Vi står bogstaveligt talt i vand til knæene. Og problemer til halsen. Vi havde en historisk varm og regnfuld vinter. Gudenåen væltede i foråret over sine bredder og ind over dørtærsklen hos danskere. Landmænd så marker rådne og fortjeneste forsvinde. Klimaet minder os nærmest dagligt om de massive forandringer, vi står overfor. Forandringer, der truer med at tage kontrollen fra os.

Timeglasset er ved at rinde ud. Alligevel har Christiansborg alt for længe set passivt til.

Unge som gamle savner handling. For når klimaforandringerne får lov at rase, er vi ikke længere herre over vores egen skæbne. Corona-krisen er måske lige nu vores mest akutte krise. Men klimakrisen er fortsat menneskehedens største. Det er på tide, vi agerer derefter.

De seneste uger og måneder har Christiansborg vist, hvad politik kan, når det er bedst: Mod og beslutsomhed. En fælles vilje til at få tingene til at ske. Rigtige løsninger på meget virkelig problemer. Mange danskere har for en stund fået det fra borgen, som de savner til dagligt: Handlekraft i et sjældent set omfang.

Vi har gennem de seneste uger og måneder ved selvsyn konstateret, hvor meget vi sammen kan forandre på kort tid, når Christiansborg udviser mod og handlekraft, og danskerne bruger den sunde fornuft. Med stærkt samfundssind besejrer vi sammen corona-krisen. Og med grønt samfundssind overvinder vi bagefter klimakrisen.

Det er på tide at gøre op med sig selv, hvilket Danmark vi ønsker på den anden side af corona-krisen. Vil vi tilbage til business-as-usual, eller skal vi tænke nyt og grønt? Vær ikke i tvivl: Vi radikale vil ikke acceptere en tilbagevenden til sort stilstand. Vi insisterer på grøn forandring.

Vi viser med dette udspil, hvordan vi med få beslutninger kan sætte gang i den grønne forandring. Vi viser, hvordan Danmark kan sige farvel til kul, olie, gas og benzinbiler. Gøre sort forbrug dyrere og grønt billigere. Vi vil sørge for, at vi kan udbygge den grønne elforsyning massivt og investere i teknologier, der kan drive os længere og grønnere på literen.

Satsninger som samlet set vil bringe os halvejs mod målet om at reducere Danmarks CO₂-udslip med 70 pct. i 2030. Vi viser kort sagt, hvordan vi genstarter Danmark grønt på en måde, som giver mening.

PRINCIPBESLUTNING OM GRØN SKATTEREFORM OG CO₂-AFGIFT

Vi kan ikke fortsætte med at producere og forbruge, som vi gør, hvis vi vil bremse klimakrisen og realisere målet om 70 pct. CO₂-reduktion i 2030. Der skal tages store redskaber i brug, som får virksomheder, offentlige institutioner og almindelige danskere til at ændre adfærd. En grøn skattereform vil være et centralt værktøj i den sammenhæng.

Reformen skal bidrage til, at vi når i mål med målsætningen om at reducere CO₂-udledningen med 70 pct. i 2030. Og at det sker på en omkostningseffektiv måde. CO₂-afgiften vil bidrage til, at den omkostning, CO₂-udledningerne påfører samfundet, bliver tydelig for udlederen. En CO₂-afgift vil også hjælpe til, at reduktionerne sker der, hvor de er billigst. Endelig vil CO₂-afgiften også øge tilskyndelsen til at udvikle nye teknologier, der reducerer CO₂-udledningen.

Beslutningen om at indføre en CO₂-afgift som led i en grøn skattereform skal træffes nu, fordi det er et instrument, der vil have stor betydning for, hvilke andre instrumenter der er behov for, og hvordan de udformes.

CO₂-afgiften skal indføres på en sådan måde, at den tager hensyn til dagens afgifter på klimaudslip, så vi går i retning af en mere ensartet afgift for CO₂-udledninger. På den måde sikrer vi en omkostningseffektiv reduktion af udslippene. CO₂-afgiften skal komme oveni afgifter, som er sat ud fra andre hensyn, som f.eks. NO_x- og SO₂-afgifterne, der er fastsat ud fra hensyn til miljøet.

Formålet med den grønne skattereform er at sikre, at vi når klimalovens mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledninger i 2030 på en omkostningseffektiv måde. CO₂-afgiften vil isoleret set også give øgede indtægter til statskassen, men disse vil – som led i reformen – blive brugt til lempelser af andre skatter og afgifter, så husholdninger og virksomheder bliver kompenseret. Der vil være tale om lempelser af skatten på indkomst, reducerede byrder for virksomheder og lempelser af energiafgifter, herunder af elvarmeafgiften.

Inden sommerferien skal der træffes 2 beslutninger:

1. Der skal træffes en principbeslutning om en fremtidig grøn skattereform. Reformen skal opfylde følgende principper:
 - CO₂-afgiften skal indrettes, så den i stort omfang kan bidrage til, at Danmark når 70 pct.-målsætningen i 2030.
 - CO₂-afgiften skal sikre mere ensartet beskatning af CO₂-udledninger. Den skal som udgangspunkt omfatte alle CO₂-udledninger og andre drivhusgasudledninger i alle brancher.
 - Provenuet fra CO₂-afgiften skal anvendes til lempelser af skatter og afgifter målrettet virksomheder og husholdninger på en måde, som mindsker de ekstra byrder, der kommer af den øgede afgift, samtidig med, at incitamentet til CO-reduktion bevares. Lempelserne kan evt. indføres før afgiften, hvis der er behov for at stimulere aktiviteten i økonomien.

- CO₂-afgiften skal tage hensyn til konkurrenceudsatte virksomheder, evt. gennem et bundfradrag, som løbende falder frem mod 2050, hvor Danmark skal være klimaneutralt.
2. Regeringen skal på EU-niveau arbejde for, at andre medlemslande omlægger deres afgiftssystemer efter de samme principper.

Statsfinansielle virkninger

En grøn skattereform baseret på en gradvist stigende, ensartet CO₂-afgift er den mest omkostningseffektive måde at finansiere den grønne omstilling på. Derfor er beslutningen herom også kaldt den afgørende motor i kampen mod klimaforandringerne af Klimarådet.

Indtægterne fra den forøgede CO₂-afgiften skal bruges på den grønne omstilling. Provenuet skal tilbage til borgere og virksomheder, så det bliver dyrere at leve sort og billigere at leve grønt.

Set i lyset af den økonomiske situation kan skattereformen med fordel underfinansieres i starten.

Sammen med de øvrige klimaindsatser, vil den underfinansierede skattereform betyde, at der vil være brug for at bruge af det finanspolitiske råderum til den grønne omstilling. Vi foreslår derfor, at der afsættes 20 mia. over de næste 10 år til investeringer i grøn omstilling. Fordelingen over årene vil afhænge af, hvornår initiativerne gennemføres.

GRØNNE OFFENTLIGE INDKØB

Den offentlige sektor har kæmpe potentiale til at drive den grønne dagsorden. Det offentlige bruger ca. 380 mia. kr. årligt på indkøb – det svarer til 17 procent af BNP. Vi kigger på en kæmpe succes 'waiting to happen'. Men vi kan ikke vente på, at det kommer af sig selv. Derfor må der satses strategisk på at få omstillet det offentlige til at være en drivkraft for grøn omstilling gennem sin store efterspørgsel. Vi bør sætte det mål, at alle offentlige indkøb skal være grønne i 2030. Det kræver en plan med følgende elementer:

1. *Håndfaste krav med hurtig effekt på de områder, hvor CO₂-udledningen er stor: transport samt bygge og anlæg. Det vil sige:*
 - **Stop for indkøb af fossile køretøjer pr. 1. januar 2021.** Det betyder, at det offentlige fremover kun skal købe biler, busser, skraldebiler mv., som kører på grønne drivmidler (udrykningskøretøjer undtages. Det samme gælder særlige køretøjer i forsvar og beredskab på baggrund af en nærmere udredning). Den konkrete implementering skal aftales med kommuner og regioner i forbindelse med økonomiforhandlingerne. Der afsættes en pulje på 200 mio. kr. til at fremskynde udskiftning af de eksisterende fossile køretøjer i det offentlige.
 - **CO₂-neutrale byggepladser i 2025.** I Oslo Kommune er fossilfri byggepladser et minimumskrav i alle Oslos grønne indkøbsstrategier – og har været det siden 2017. Et vigtigt element i omstillingen har været gennemførelsen af en omfattende markedsdialog for at få feedback på løsninger, der kan være med til at mindske emissioner fra byggepladserne i byen. På samme vis bør vi allerede nu beslutte, at det pr. 1. januar 2025 er slut med fossile maskiner og personbiler på offentlige byggepladser. Ligeledes skal alle generatorer og varmekanoner være eldrevne, og der skal sikres den fornødne kapacitet i el-opladere på byggepladserne. Dette er også i tråd med Klimarådets anbefalinger.
2. *Målsætninger for nedbringelse af CO₂-udledning fra offentlige indkøb samlet. Vi foreslår, at der nedsættes en ekspertgruppe, som skal:*
 - Udvikle et værktøj til opgørelse af CO₂-effekt inden for offentlige indkøb. Vi foreslår, i tråd med Klimarådet, at værktøjet kan være en videreudvikling af Energistyrelsens kommunale CO₂-regnskab.
 - Foreslå delmål fordelt på områder af offentlige indkøb som en vej til at opnå maksimal grad af grønne offentlige indkøb i 2030. Ekspertgruppen skal sammensættes af medlemmer af styregruppen for "forum for bæredygtige indkøb" og af rapportere til regeringen og Folketingets relevante udvalg senest december 2020.
3. *Virkemidler og fjernelse af barrierer, som gør det lettere at købe grønt ind i det offentlige. At sætte grønne pejlemærker for de offentlige indkøb er stadig en ny ting for store dele af det offentlige. Derfor er der brug for at kigge på nuværende værktøjer, videreudvikle på eksisterende og udvikle nye redskaber, som kan understøtte grønne offentlige indkøb og få fjernet de barrierer, der*

måtte være. Derfor foreslår vi, at det inden sommerferien besluttes, at regeringen med det samme igangsætter følgende projekter:

- Oprettelse af et grønt innovativt offentligt/privat-markedsdialogforum mellem offentlige aktører og potentielle leverandører til bl.a. udvikling af kravspecifikationer i tråd med Klimarådets anbefaling.
- Videreudvikling af værktøjer til kommuner, regioner og stat, bl.a. til understøttelse af totaløkonomiske vurderinger (TCO) samt skabeloner, som indkøberne kan anvende ved design af udbud ift. bl.a. vægtninger af pris, kvalitet og grønne krav.

Da løbende udskiftning af køretøjer og etablering af byggepladser allerede indgår i den offentlige budgettering, kræver initiativerne i udgangspunktet ikke særskilt finansiering, udover puljen til hurtig udskiftning af køretøjer. Dog vil initiativerne være genstand for forhandling mellem regeringen, kommuner og regioner i forbindelse med de årlige økonomiforhandlinger.

CO₂-regnskab

CO₂-neutrale byggepladser: 0,53 mio. ton i 2030.

Kilde: Klimapartnerskabet for bygge- og anlægssektoren s. 3

Grønne busser: 0,23 mio. ton i 2030

Kilde: EA Energianalyse for Dansk Industri, s. 25.

ELBILER

Transporten er vores klimaproblembarn. År for år får vi flere biler på vejene, og på trods af *et lille fald i 2018*, så stiger CO₂-udslippet fra transporten. Transportsektoren udleder i dag mere CO₂ end energisektoren. Personbiler, der bliver købt i dag, kører også på vejene om 10 – 15 år. Vores handlinger i dag har stor betydning for om, vi når vores klimamål i 2030. Derfor skal vi allerede nu tage beslutning om grønne køretøjer. Derfor ønsker vi, at Kommissionen for grøn omstilling af personbiler (Eldrup-kommissionen) kommer med deres anbefalinger til et nyt afgiftssystem inden sommerferien, og på den baggrund skal det politiske system træffe beslutninger om fremtidens grønne afgiftssystem.

Derudover foreslår vi konkret, at der inden sommerferien, skal træffes beslutninger om:

1) STOP FOR NYSALG AF FOSSILE BILER FRA 2025

I 2025 indføres fuldt stop for nysalg af diesel- og benzinbiler, der ikke kan køre grønt. Fra 2030 indføres stop for nysalg af biler med forbrændingsmotor. Det betyder i praksis det samme som nuludslipsbiler. Kun rene elbiler, brintbiler og køretøjer på biogas bør være tilladte efter 2030.

Stop for nysalg af benzin- og dieslbiler skal ske i overensstemmelse med EU-retten. Hvis et forbud ikke er gangbart, skal målet nås ved at anvende afgifter som instrument til at realisere det, sådan som Klimarådet også har peget på.

2) UDBYGNING AF LADESTANDERE TIL ELBILER

Ladestandere er en nødvendig forudsætning for den massive udbygning med elbiler, som skal være en del af transportsektorens grønne omstilling. Klimapartnerskabet for energi forventer i deres rapport, at der skal 1,5 mio. elbiler til for at nå 70 pct.-målsætningen. For mange bilister er rækkevidden – ud over prisen – den største hindring for at købe en elbil. Derfor er en veludbygget ladeinfrastruktur en central del af transportsektorens grønne omstilling. Samtidig har det den ekstra effekt, at Danmark bedre kan udnytte vores gode forudsætninger for at bygge havvindmølleparker.

Klimapartnerskabet for energi forudsætter i deres rapport, at dette finansieres af private aktører. Men for skubbe på den grønne omstilling og samtidig genstarte økonomien, foreslår vi, at der afsættes en engangspulje på 100 mio. kr. oveni de allerede besluttede midler fra grøn transportpulje.

CO₂-regnskab

1 mio. elbiler: 1,36 mio. ton i 2030

Kilde: Klimapartnerskabet for landtransport, s. 41

ELEKTRIFICERINGSPLAN: MERE GRØN STRØM OG VERDENS STØRSTE HAVVINDMØLLEPARK

Hvis vi skal i mål med 70 pct.-målsætningen, skal vi erstatte sorte energikilder med grønne. Vi skal have meget mere grøn el ind i samfundet – som erstatning for de sorte energiformer. Men det kræver, at vi bygger mere grøn vind og udbygger vores elnet efter en sammenhængende plan. Inden sommerferien bør vi beslutte, at en grøn elektrificeringsplan skal laves, og dens hovedelementer skal på plads.

Vi kan ikke øge forbruget af grøn el uden at have en samlet plan for, hvor den nye grønne el skal komme fra – altså hvor mange vindmøller og solceller, vi skal bygge, eller hvordan den grønne el skal komme ud til forbrugere og virksomheder. Elektrificeringsplanen skal som minimum rumme de vigtigste initiativer og en konkret plan inden for følgende områder:

1. Ny kapacitet til produktion af grøn strøm.
2. Investeringer i elnettet, så det er i stand til at dække fremtidens behov for transport af grøn strøm.
3. Plan for øget og bedre fordelt strømforbrug.

1) BYG NY GRØN KAPACITET

A) Verdens største havvindmøllepark

Gør Bornholm til den første 'Vindø' ved at bygge verdens største havvindmøllepark ud for Bornholms kyst. Radikale Venstre foreslår, at vi bygger verdens største havvindmøllepark med 2 GW tilsluttet – og mulighed for mere - ud for Bornholms kyst. En havvindmøllepark centralt placeret mellem Danmark, Sverige, Polen og Tyskland kan fungere som en strøm-bro. Dermed gør en dansk havvindmøllepark ikke kun Danmark grønnere, men fungerer også som forbindelse mellem flere lande, der har fælles interesser. Faktisk ligger nogle af de polske, tyske og svenske havområder så tæt på, at vindmøller placeret i deres farvande kan kobles på nettet og dermed spare penge til de dyre kabler.

Teknologien "Power-to-X" skal være en del af udbuddet. Power-to-X omdanner grøn strøm til andre energiformer, som dermed kan lagres og bruges, hvor strøm ikke er anvendeligt. Som en del af vindmølleudbuddet skal der bygges et 1 GW Power-to-X anlæg.

Samtidig bør vi tage en beslutning om at bygge en energiø i Nordsøen, som kan bidrage med minimum 10 GW. Energiøen skal ejes af staten og kunne koble mange havvindmølleparker sammen og levere strøm til hele Nordeuropa. Både i form af Power-to-X og gennem udlandsforbindelser. På den måde er Danmark med til at gøre Europa grønnere, og vi kan måske endda tjene penge på at leje havarealerne ud. Energiøen ved Bornholm skal kun være første skridt.

B) Fremryk havvindmøllepark 2

Havvindmøllepark 2 skal ifølge planen udbydes i 2023, men Radikale Venstre foreslår, at vi inden sommer beslutter at fremrykke park 2. Danmark har brug for mere grøn strøm, især på den korte bane, hvor grøn strøm kan erstatte sort

energi. Derfor bør udbuddet fremrykkes, hvilket i øvrigt stemmer overens med Klimarådets anbefalinger.

C) Drop vindmølleloftet

Danske vindmøllearbejdspladser afhænger af fortsat udbygning med grøn strøm i Danmark. Det samme gør den grønne omstilling. Derfor er det uhensigtsmæssigt, at der i energiaftalen er sat et loft på 1.850 landvindmøller i 2030. Vindmølleloftet bør hurtigst muligt – og senest inden sommerferien – afskaffes for altid.

Herefter bør der laves store teknologineutrale udbud med sol og vind. Lige nu forhindrer vindmølleloftet grønne danske arbejdspladser. Det er ærgerligt, da landvind er den billigste energiform.

2) INVESTERINGER I ELNETTET

Vores elnet er ikke klar til millioner af elbiler og mange flere varmepumper. Derfor skal vi senest inden sommer træffe beslutning om, at vores elnet skal være klar til meget mere grøn strøm.

Vi skal have en plan for, hvor meget el, der skal transporteres, og hvor langt. Flere store spørgsmål trænger sig på: Hvad skal kravene være til udbygningen af elnettet, og hvornår skal det ske? En fordobling i elforbruget betyder ikke nødvendigvis en fordobling i elnettet. Vi kan bruge den ledige kapacitet i elnettet intelligent, f.eks. om natten, hvor en elbil sagtens kan lade, uden at det kræver en stor udbygning.

Selvom elforbruget fordobles behøver elnettet ikke være dobbelt så stort – hvis vi bruger det klogt og fleksibelt.

Radikale Venstres bud på et grønnere elnet er at indføre et 'elektrificeringstillæg' til elnetselskaber, så de har rum til at modernisere og udbygge nettet. Elnettet er et monopol og derfor underlagt indtægtsrammeregulering. Det er fornuftigt for samfundsøkonomien, men vi har brug for en regulering, der kigger fremad, ikke bagud, når der i fremtiden skal der skrues op for investeringerne. Derfor skal vi tilføje et "elektrificeringstillæg" til indtægtsrammen, så det bliver muligt for ejerne af elnettet at investere til fremtidens behov.

3) PLAN FOR ØGET OG BEDRE FORDELT STRØMFORBRUG

Vi skal inden sommerferien beslutte, at der laves en plan for, hvor meget mere el der skal bruges i fremtiden. Samtidig bør vi beslutte at indføre dynamiske tariffer og afgifter, så forbrugeren har et incitament til at bruge strømmen, når den er grøn.

Det er nødvendigt med en plan for elforbruget i Danmark i 2030, 2035 og 2040. En sådan plan vil have vidtrækkende konsekvenser. Den vil betyde noget for, hvor meget el, der skal transporteres, og hvor meget elkapacitet, vi skal bygge. Med elbiler, varmepumper, m.v. skal vi sandsynligvis bruge dobbelt så meget el i 2030, som vi gør i dag, ifølge klimapartnerskabet for energi- og forsyningssektoren.

Det skal være billigt at bruge grøn strøm. I dag er der nærmest ingen forskel på, om man vasker tøj om dagen eller om natten, fordi en meget stor del af forbrugers elpris afhænger af afgifter og tariffer (pris for at transportere strømmen). Inden sommerferien bør det desuden besluttes, at der indføres dynamiske tariffer og dynamiske elafgifter. Elselskaberne får frihed til at tilpasse tarifferne, så det passer til lokale forhold.

Allerede i Energiaftalen 2018 blev det aftalt at foretage en analyse af dynamiske tariffer og at undersøge mulighederne for en dynamisk elafgift. Beslutningen om dynamiske tariffer og elafgifter kan naturligt bygge ovenpå disse analyser, som forventes klar i foråret 2020.

GRØN VARME I HELE DANMARK

1) STOP FOR AL FOSSIL ENERGI I INDIVIDUEL OPVARMNING

Det skal inden sommerferien besluttes at udfase olie- og gasfyr fra individuel opvarmning i danske hjem. Olie og naturgas er slet ikke nødvendige i den individuelle opvarmning, og varmepumper udgør et godt og billigt alternativ.

Fra 2025 skal oliefyr være helt forbudt. Fra 2030 skal det samme gælde for gasfyr, med mindre de bruger biogas. Og for at skubbe på udviklingen, skal der oprettes en attraktiv støtteordning til udskiftning af fyrene.

At fyre oliefyret og naturgasfyret er nogle af de lavesthængende frugter i den danske grønne omstilling. Samtidig kan det give økonomien et tiltrængt skub i en svær tid, når tusindvis af installatører fjerner fyrene og opsætter en varmepumpe i stedet. Derfor foreslår vi:

- Oliefyr forbydes fra 2025.
- Gasfyr forbydes fra 2030, med mindre de bruger biogas. Stop for nyinstallation af gasfyr allerede fra i dag.
- Varmekunder skal ikke længere være bundet til naturgas.
- Sænkelse af elvarmeafgiften: vi foreslår at følge Klimarådets anbefalinger og allerede nu beslutte, at elvarmeafgiften på sigt sænkes til 5 øre/kWh.

Som kompensation for de hårde udfasningsdatoer, vil Radikale Venstre give en stor håndsrækning til de boligejere, som står med et oliefyr, der snart bliver forbudt.

Vi vil indføre en pulje på 900 mio. kr. til at kickstarte udskiftningen af oliefyr. En model kunne være, at de første 15.000 oliefyr, som udskiftes med varmepumpe kan få 30.000 kr. i tilskud. De næste 15.000 kan få 20.000 kr. og de næste 15.000 oliefyr kan få 10.000 kr.. Herefter er det udskiftning for egen regning indtil oliefyr forbydes i 2025. Dermed har ejere af oliefyr et stort incitament til at udskifte oliefyret hurtigt, hvilket er godt for klimaet og godt for beskæftigelsen i Danmark. Nogle husejere har for nyligt investeret i gasfyr og regner med at bruge dem på den anden side af 2030. For at få den fulde klimaeffekt skal de bruge biogas – enten direkte eller gennem køb af certifikater. Vi mener grundlæggende, at biogas er en for værdifuld ressource til individuelle gasfyr. Derfor vil vi arbejde på, at der er så få gasfyr som muligt efter 2030. Og dem, der er, skal bruge biogas.

Vi skal sætte boligejere, som er bundet til naturgas, fri. I dag er nogle varmekunder bundet til naturgas. Det skal ændres hurtigst muligt. I nogle tilfælde er et helt område (blokvarmecentral) tvunget til at være koblet på naturgas. Det har været fornuftigt engang. Men i dag afholder det det husejere fra at installere den mere fornuftige varmepumpe.

Samtidig skal det være billigere at afmelde sig naturgasnettet. Naturgaskunder skal i dag betale ca. 8.000 kr. for at afkoble sig naturgasnettet. Puljen ovenfor skal også bruges til at reducere denne udgift.

CO₂-regnskab

1,6 mio. ton i 2030.

Kilde: Klimapartnerskabet for energi og forsyningssektoren, s. 29.

Herudover vil udfasning af gas på kraftvarmeanlæg kunne bidrage med 0,2 mio. ton i 2030, hvilket dog ikke er talt med, fordi det ikke er en sikker gevinst, eftersom det ikke er en tvungen omlægning.

2) KULSTOP I 2025

Senest inden sommerferien, skal Danmark beslutte at hjælpe de sidste kraftværker af med kullet. Det tager tid at planlægge en nedlukning, og derfor er en tidlig beslutning vigtig. Nedlukningen vil også forudsætte støtte til værkerne.

Kul er på vej til at blive fortid i Danmark. Men vi ønsker, at det skal gå hurtigere. Derfor skal vi allerede nu lægge os fast på, hvilke grønne teknologier, der skal varme danskernes hjem om få år, når kul er ude.

Derfor vil vi afsætte en pulje på 500 mio. kr. som støtte til projekter, der sigter mod en fuld udfasning af kul fra industri og fjernvarme. Pengene målrettes stor-skala-forsøg med energilagring og geotermi. Det skal bidrage til, at vi får vi kul ud, samtidig med at vi modner morgendagens grønne teknologier.

CO₂-regnskab

0,65 mio. ton i 2030.

Kilde: Klimapartnerskabet for energi, s. 29.

3) GØR FJERNVARMEN GRØN

Hvis fjernvarmen skal gøres grønnere i Danmark, kræver det bedre rammevilkår. F.eks. lægger lovgivningen i dag hindringer i vejen for grønne varmekilder, som f.eks. geotermi og overskudsvarme. Inden sommerferien bør der tages beslutninger, som gør fjernvarmen grøn.

Fjernvarmen har et stort potentiale. Geotermi og overskudsvarme har potentiale til at udfylde store dele af Danmarks samlede varmebehov og erstatte meget af den biomasse, Danmark er så afhængig af i dag. Men varmeprojekter tager lang tid. Og hvis vi skal undgå flere fejlinvesteringer, så er det nu, beslutningen skal tages.

Radikale Venstre foreslår derfor, at man inden sommerferien beslutter følgende:

- **Udfasning af kraftvarmekravet og brændselsbindingerne.** Kraftvarmekravet og brændselsbindingerne skal udfases, som det også er blevet foreslået af Klimarådet og Partnerskabet for Energi- og Forsyning. En fjernelse af kraftvarmekravet og brændselsbindingerne vil skabe bedre rammevilkår for vedvarende energiteknologier generelt.

- **Afgiften på overskudsvarme fjernes og erstattes af en certificeringsordning.** Mindre overskudsvarmeprojekter undtages fra certificeringsordningen.
- **Ændring af Projektbekendtgørelsen,** som i dag er til ulempe for geotermi, som kræver relativt høje anlægsinvesteringer, men til gengæld har lang levetid med lave driftsomkostninger.
- **Afgiftsmæssig ligestilling af geotermi med biomasse.** Geotermi skal ikke have flere afgifter end biomasse. Det kan man løse på forskellige måder, f.eks. ved at fritage de mest klima- og miljøvenlige varmepumper for elvarmeafgift, heriblandt de varmepumper, der bruges i geotermiske anlæg.
- **Aftaler om levering af varme fra et geotermisk anlæg mellem et fjernvarmeselskab og et uafhængigt geotermiselskab skal gennemgås og godkendes af Forsyningstilsynet.** Det skal ske ved aftalens start, så der kan investeres i vished om aftalens efterfølgende holdbarhed.
- **Samfundsøkonomiske beregninger, der understøtter beslutninger om offentlige projekter, bør opjusteres, så de understøtter en grøn omstilling.**

LANDBRUG

Landbrugets omstilling tager tid. Derfor har vi brug for at træffe beslutninger inden sommerferien, som straks kan sættes i gang, hvis landbruget skal bidrage til vores klimamål i 2030. Og det skal de. Radikale Venstre ønsker derfor, at Folketinget inden sommerferien træffer beslutning om:

- Krav om udarbejdelse af bedriftsregnskaber, som skal danne grundlag for en CO₂-afgift.
- Udtagning af minimum 100.000 ha. lavbundslande.

Landbruget står for minimum 20% af alle udledninger i Danmark og op mod en tredjedel, når man tæller relaterede udledninger med. Desværre har landbruget ikke reduceret sine drivhusgasudledninger i mange år, og der er ingen umiddelbare tegn på reduktion i fremtiden. Men landbruget kan også være en del af løsningen, hvis der plantes skov på landbrugsarealer, som optager CO₂, og hvis kulstofholdige lavbundslande kan tages ud af drift. Det vil Radikale Venstre gerne hjælpe med.

Det er vigtigt at komme i gang tidligt, da træer optager mest CO₂, når de er gamle. Derfor skal jord udtages, og skovrejsning påbegyndes hurtigst muligt.

1) BEDRIFTSREGNSKABER

En drivhusgasafgift er den mest effektive måde at gøre Danmark grønnere på. Men før vi kan indføre en afgift for landbruget, kræves det, at hver enkelt landmand ved, hvor meget bedriften udleder: altså bedriftsregnskaber for drivhusgasudledningen. Derfor skal vi allerede inden sommerferien beslutte, at alle landbrug senest i 2021 skal udarbejde bedriftsregnskaber efter en ensartet metode, som kan danne grundlag for en CO₂-afgift.

Arbejdet med bedriftsregnskaber er allerede så småt sat i gang, men det skal speedes kraftigt op.

2) UDTAGNING AF 100.000 HA. LAVBUNDSJORDE

Udtagning af lavbundslande, som udleder store mængder drivhusgasser, er en af de billigste og mest effektive måder at reducere Danmarks CO₂-udledning på. Derfor ønsker Radikale Venstre allerede inden sommerferien en principbeslutning om, at minimum 100.000 ha. lavbundslande skal udtages inden 2030, og at indsatsen skal begynde allerede i år 2021.

Samtidig bør Folketinget beslutte at afsætte op til 1 mia. kr. i de kommende år – som minimum indtil målet om 100.000 ha. i 2030 ser ud til at kunne nås. Midlerne kan f.eks. fordeles via en udbudspulje, hvor jordejere frivilligt kan tilkendegive, hvilke jordarealer de ønsker udtaget. En udbudspulje vil sikre, at de billigste lavbundslande udtages først.

CO₂-regnskab

Udtagning vil bidrage med 3,1 mio. ton i 2030.

Kilde: Klimapartnerskabet for Fødevare- og landbrugssektoren, s. 31.

MASSIV SATSNING PÅ GRØN TEKNOLOGI

Vi kommer ikke i mål uden ny teknologi. Danmark bør satse massivt på de teknologier, som har stort potentiale, og hvor Danmark har mulighed for at lede verden med ny teknologi.

Derfor ønsker Radikale Venstre, at vi inden sommerferien beslutter at investere massivt i to teknologier med stort potentiale: nemlig Power-to-X og CO₂-fangst.

1) POWER-TO-X

Danmark bør satse helhjertet på Power-to-X. Danmark er et lille land med en stor grøn industri. Men vi skal koncentrere vores kræfter, hvis det skal give mening. Derfor ønsker Radikale Venstre, at vi inden sommer beslutter at satse stort på Power-to-X.

Power-to-X kan spille en stor rolle i at få den gode, grønne vindmøllestrøm over i andre sektorer. Danmark har gode forudsætninger for at blive verdensførende indenfor Power-to-X. Danske virksomheder arbejder allerede med Power-to-X. Danmark har et gasnet, som også kan bruges til at transportere brint på sigt. Vi har store industrielle købere af brinten. Og vigtigst af alt: vi har enorme, billige mængder grøn strøm. Power-to-X -anlæg kan aftage overskudsstrømmen, når det blæser meget, og sikre, at den grønne strøm ikke går til spilde.

A) Etableringspulje til minimum tre flagskibsprojekter

Teknologien er stadig umoden og skal ned i pris for at blive et reelt alternativt. Derfor skal der afsættes mindst 500 mio. kr. årligt i 2022-24 i en etableringspulje, der skal gå til anlægsstøtte til de første flagskibsprojekter. Vi bør sætte et mål om, at Danmark senest i 2025 har kapacitet til mindst 1 GW produktion af brint. Det skal puljen bidrage til.

B) Power-to-x som en del af den første energiø på Bornholm

Danmark bør bygge verdens største havvindmøllepark på Bornholm. Som en del af udbuddet skal der også udbydes et Power-to-X -anlæg på minimum 1 GW. Der afsættes 500 mio. kr., og resten kan finansieres som en del af udbuddet.

C) Politisk strategi for Power-to-X

Vi har brug for politisk fokus, hvis Danmark skal blive en førende nation på Power-to-X. Derfor skal vi have en politisk strategi, som sikrer, at Power-to-X prioriteres, eksempelvis ift. udbygning af elnettet. Strategien skal som minimum indeholde et politisk mål om, at der i 2030 er installeret mindst 3 GW elektrolysekapacitet til produktion af brint og en plan for, hvordan vi bedst anvender den. Strategien skal sikre, at Danmark bliver et land, der kan eksportere vores brint-produktion og Power-to-X -brændsler. Til gavn for både økonomi og arbejdspladser.

CO₂-regnskab

Power-to-X kan bidrage med 1,9 mio. ton i 2030.

Kilde: Klimapartnerskabet for energi, s. 29.

2) CO₂-FANGST

CO₂-fangst er uundgåeligt en del af indsatsen, hvis vi skal nå Paris-aftalens mål. Derfor ønsker vi at opføre minimum to stor-skala anlæg med CO₂-fangst i Danmark. Det er oplagt at have ét på et stort forbrændingsanlæg, og ét på en stor industrivirksomhed.

En del af CO₂-fangsten vil finansiere sig selv, efterhånden som CO₂-afgiften stiger, men i starten bør det støttes med en engangspulje på 500 mio. kr. til at implementere CO₂-fangst på minimum to danske anlæg. Herudover ønsker vi at fremme medfinansiering fra fonde.

CO₂-regnskab

CO₂-fangst kan bidrage med 1,3 mio. ton i 2030.

Kilde: Klimapartnerskabet for energi, s. 29.

EN EUROPÆISK DIMENSION

Klimaforandringerne er globale. Og Danmarks vej til at bekæmpe de globale klimaforandringer går gennem EU. Derfor bør Danmark senest inden sommer tilkendegive, at Danmark ønsker en reform af kvotesystemet og en klimatold i EU. På den måde undgår Danmark karbonlækage – både til andre europæiske lande og udenfor EU.

Danmark skal gå forrest i kampen for at sikre, at Europa bliver klimaneutral i 2050. Danmarks indsats i EU skal fokusere på at højne EU's klimamål og undgå karbonlækage, hvor virksomheder flytter produktionen til lande udenfor EU med mindre strenge emissionskrav. For at modvirke sådan en situation skal Danmark senest inden sommer presse på for at være med i den Carbon Border Adjustment Mechanism, som der arbejdes på højtryk med i EU. Og Danmark skal gå forrest i bestræbelserne på at sikre ambitiøse mål for 2030, herunder genåbning af direktiverne for vedvarende energi og energieffektivisering, ligesom Danmark skal presse på for at vigtige, grønne investeringer i elektrificering og Power-to-X fremrykkes i EU-regi.

SAMLET CO₂-REGNSKAB

Dette udspil kan – hvis Folketinget vil – bidrage til halvdelen af de manglende CO₂-reduktioner.

Byggepladser CO ₂ -neutrale.....	0,53
Busser (rutebusser 75% og 10% turistbusser)	0,23
Elbiler 1 mio.	1,36
Stop for al fossil energi i opvarmning	1,60
Kulstop.....	0,65
Udtagning 100.000 ha.	3,10
Power-to-X.....	1,86
CCS	1,30

I 1990 udledte Danmark 75,2 mio. ton CO₂æ inkl. LULUCF

I 2017 udledte Danmark 50,8 mio. ton.

I 2030 forventes Danmark at udlede 41,5 mio. ton inkl. LULUCF ved frozen policy (BF19).

I 2030 må Danmark maksimalt udlede 22,6 mio. ton, hvis 70%-målsætningen skal nås.

Derfor mangler Danmark at finde 18,9 mio. ton reduktioner.

Dette udspil giver 10,6 mio. ton, men en del reduktioner (Power-to-X og CCS) er usikre gevinster, hvorfor de regnes som halv effekt. Dermed ender udspillet på ca. 9 mio. ton – eller lige under halvdelen af det, vi mangler i 2030. Herudover vil CO₂-afgiften dog bidrage til yderligere reduktion, så vi i hvert fald ender på halvdelen af de samlede reduktioner.